

מעמד „יום הים”

כ"ג באייר, תשי"ב

הצעה למפקד כללי*]

א. הזמן והמקום: ביום כ"ג אייר, עם בוא השמש, מתכנסים התלמידים וחברי הארגונים אלו לחצר ביה"ס ואלו למגרשי צריפיהם והקרובים לים יורדים אל חופו למעמד „יום הים”.

ב. צורת המסדר: לנוחיותו של הקהל הצופה, יפה לשוות למסדר צורת ח' זרועית פתוחה, כתבנית סירה:

ג. בימת העלילה: תבניתה חצי גורן. ברקע האחורי סוגר סמל החי"ל (תבנית מוגדלת בנויה או מצוירת)

הדגל הלאומי

ד.

דגל
צי-הסוחר

דגל
החי"ל

מעל לסמל של החי"ל מתנוססת הסיסמה:

„מ ח י ל א ל ח י ל”

ולמטה מהסיסמה הנ"ל דברי ד. בן גוריון:

„מדינת ישראל לא תיכון על יבשה בלבד — שני הימים הנושקים חופי ארצנו הם חלק של מדינת ישראל”.

ה. המשתתפים: (רב המעמד, המקהלה המדברת, קבוצת ארבעה, דגלנים, הדמות, יונים)

* (א) הצעה זו יפה לבתה"ס וארגוני נוער. מבצעי המפקד יכניסו בנוסח המוצע את השנויים הרצויים להם

לנו הם עכשו הימים, זה לא מכבר, ילדים, חדשנו את ברית הקדומים
בינינו ובין הימים — הַשָּׁנִים. מאות בשנים, מאז גָּלִינוּ מארצנו והוטלנו
מעל חופיה אל חופים זרים — נעולים היו לפנינו שערי המולדת,
שהציבתם בים, ממערב ומדרום.

המפתח לשערי הים אבד לנו, עד שבאו הללו שמסרו את נפשם והחזירו
לנו את הים, במותם קדשו את הים. הלא נעלה את זכרונם ביום זה,
ויאיר ויגיה זכרונם לנו בכל נתיבות היבשה במולדת ודרכי המים
ברחבי הימים.

נקיטת אבל בתופים, הדגלים מורדים עד תצי-התורן.

רב המעמד : יזכר! (המעמד דום)

יזכר ישראל את אחיו ואחיותיו, אשר לא נרתעו מפני כל, לא חתו מזעף
ים ומשבריו, והעפילו בכל הדרכים אל חופי המולדת ובדרכם נספו
במצולות-ים. יזכר ישראל את מלחיו, קציניו, וכל יורדי הים אשר הפליגו
באניות רבות וירדו תהומות, המה על אניותיהם — בקדשם את שם
ישראל ברבים ואת חזון תקומת הימאות הישראלית. יעלה הנוער בישראל
היום, גם את זכר חבריו הצעירים, האמיצים, אשר מסרו את חייהם
בהפליגם לקנות את דעת-הים ולחשף את צפונותיו.

המקהלה המדברת: יתחשל האבל לעלילות, והצער — למעשי כבוש בחוק ועל פני הים.

האחד : אָנְחָנוּ הַצָּבָנוּ מְעֻשָׁת
שני : הָיִינוּ מוֹרְשֵׁת מִיָּמִים
שלישי : צָדִים יָם וַיִּבְשָׁת
רביעי : אָחִים סָפְנִים לְבוֹנִים

(הדגלים מונפים)

קבוצת הארבעה: הִנֵּה יָדִינוּ צָם יָדֵי הַלָּל

נְתִיב בַּיָּם לְסֵל.

וּבְנַפְשֵׁנוּ נִשָּׂא לְצַד

יָם תִּיכּוֹן וְחוֹף אֵילָת.

מעחורי סמל החי"ל מפריחים ווג יונים צחורות, משהללן פרחו באויר נשמטות מתחת לכנפיהן שתי אגרות)

מתוך המקהלה המדברת: — הראיתם את היונים, מי הפריחן?

— ראו גם ראו, מה זה נָשַׁר מכנפיהן?

— (מרים) שתי אגרות. יוני-דאר הן.

— יוני-בשורה.

רב המעמד : קרא את האגרות, מאת מי הן שלוחות אלינו?

אחד מן המקהלה: אגרת מאילת — האחת, והשניה מחוף צפון.

המקהלה : מים תיכון ומים סוף.

הילד מאילת : תנו לי את אגרת-אילת, לִי יָצְתָה זו לקרא בה, הן אני באתי משם.

רב המעמד : טוב, קרא אתה.

(המקהלה מִלְחִינָה את שיר „אילת“, „הי דרומה...“)

נקיטת תוף או גונג

הדמות (מופיעה לפתע): רגע, חכו.... —

רב המעמד : מי אתה ומי הביאך הלום?

הדמות : אתם הבאתם אותי — ואני מיהו? התשמעו את השיר „אילת“....

אילת..... — משם אני בא.

הילד מאילת : וגם אני משם — —

הדמות : אכן פגשתך שם, ילד, אני ראיתך שם.

בחלום-ליל הופעתי צְדִיךָ.

הילד מאילת : ... ובחלום — צוק — סלע רב — — —

הדמות : — עליו הרדימוני גלי הים. דורות על דורות הייתי נסוך תרדמה, ובחזיונות.

בשעיפ-לילה, קמו גם נצבו תמונות — העבר — הלא קראית, הילד,

את המראות?!

— —

הילד מאילת : אניות שלמה מהלכות עם עבדי חירם מלך צור — תרשישה ואופיר.

ספנים עברים מחזיקים החבלים וחותרים במשוטים — עברים קדומים

ואמיצים.

הדמות : יום אחד נודעו הצוק אשר באילת — — —

המקהלה המדברת: ומיהו אשר החריד את מנוחתו?

כובשי אילת, אחיך הגדולים, ילד, זעזעהוּן — ואני התעוררתי. ומאז הקיצותי — הולך אני מבית אל בית, מקום בו ילדים כמוך, ומעוררם לקראת אילת, לא של חלום אלא של ממש, של מציאות, של בנין ושל ים.

(הדמות נעלמת)

נקיטת הגונג. התעוררות מתדהמה.

רב המעמד :

אבל למה אינכם קוראים את המגילה?

הילד מאילת :

(קורא) „מכפר הדייגים ומבסיס להדרכת דייגים באילת — שלוחה ברכת שלום לחבל הימי לישראל.

החזקנה ידי העושים והמעשים בשטח גאולת הים וכבושו בשביל המשק של מדינת ישראל — זה הים הלא הוא חגורת העוז למולדתנו — וחוגרו — חיל הים הישראלי. (המקהלה חוזרת על הפסוק).

הים הוא גם מטה-לחמנו. כדברי המאמר — „גם הים הוא לחם“. ב„יום הים“ קוראים אנו לנוער להחלק ולמלא את שורות אגשי-הים, בדיג, בציה-הסוחר, ובחיל-הים — שלש השלוחות הברוכות.

המקהלה המדברת: אילת (שיר מדבר)

אחד :

פְּחֹלֹם כְּחַל שֶׁל שַׁחַק

שני :

בְּבִשׁוּרָה בְּבִנְיָן-מִבְּט

נִתְגַלִּית פְּתָאם בְּרַחֵק

בְּמַפְלֵשׁ צוּרִים, אֵילִת!

שלישי :

אֲנִיֹּת יְפוֹת-הַשֵּׁיט

בְּאֲרוֹךְ בְּנֵהב-אֹפִיר.

רביעי :

מֵלֶךְ, בְּחִיר חֲכָמָה וּפִיט

לְךָ אֶצֶל חֲסִדוֹ בְּבִיר

כל המקהלה :

אֶת הַחוּף לְכַסּוּפֵנוּ

בְּיוֹם-גּוֹרֵל — פְּסַגַּת-מִשְׁלֵט

בִּי חֶשֶׁק-אֵימָנִים כּוֹפֵנוּ

לְרִשְׁתֶּךָ לְצַד, אֵילִת!

(„אילת“ מיכאל דשא)

רב המעמד :

ומי יקרא, באגרת השניה?

הילד מקישון :

אני אקראנה — מקישון אני בא.

(קורא) :

„אל חבל הימי לישראל — ברכת שלום ביום חגו. אנו פועלי המבדוק באזור הקישון, בו הולך ונבנה נמל חדש — שולחים לכם ברכת-אחים. עוד לא נבנה את אניותינו במדינות הים — כי במבדוקינו אשר על חוף הקישון ועל חוף הים הגדול לכל ארכו — נבנה את אניות-הסוחר, סירות הדייגים, וגם את אניות חיל-הים.“

רב המעמד :

הלא שמעתם — בונים אניות בישראל — ואתם תעלו עליהן להשיטן!!!

כלם :

עלה נעלה! („שיר הספנים“: לדרך, ספן, הים לפניך...)

רב המעמד :

הנה כי כן קמה הימאות העברית לתחיה, בימינו ולעינינו היא קמה, ישובי דייגים הוקמו לאורך החוף של ים התיכון, על חוף כנרת ובחוף אילת, גם בחוף אילת, עם שחר או שקיעת החמה, בערוב היום, יוצאים דייגינו בסירותיהם למרחבי הים לרדות בדגי הים, ובשובם — והנה רשתם מלאה דגה למכביר לצרכי ישראל, ולא יאמר עוד, כאשר אמרו אבותינו במצרים ובכל ארצות עבודתם: „זכרנו את הדגה אשר אכלנו —“

המקהלה :

לא יאמר עוד כזאת, כי כאן יאכלו את דגתם.

(שיר „זמר ים“, מלים: קרני; מוסיקה: אדל)

המקהלה :

ועל כלם, על כל היוצאים לים הישראלי במים, ועל היבשה במולדת — ישמר חיל הים!

רב המעמד :

הנה היום הזה, כ"ג באייר, הוא „יום היום“, תצא מפה הקריאה של

החבל הימי לישראל: הגדילו והאדירו את הספנות העברית!

כלם :

נגדיל ונאדיר את הספנות העברית!

רב המעמד :

וקודם-כל, אתם הנוער, הן ניתנה לכם השנה אפשרות להכיר מקצוע חדש,

בשעורים בבית הספר מאפשר לכם החבל הימי לישראל

ללמוד, להכיר את הים לכל מקצועותיו — ולא אהבו!

המקהלה :

ללמוד את הים ולא אהבו!

הילד מן המעברה: ואני מה?

רב המעמד :

גם אתה, ילד, התחנך לקראת הים. למד וקנה דעת, וביום היותך נער

ואמיק, — תמצא את דרכך אל הים — כאשר ימצאו אותה כל הנערים

והנערות אשר בזה — כי אח אתה לכלם — והם אחיך.

ועד אז: מחיל אל חיל!

(התקוה)

כתוב בידי חנוך לויין.

הוצאת מרכז החבל הימי לישראל, ת"א תשי"ב.